

УДК 327(477):341.222

О.КУПРІЙ

ЛІБЕРАЛІЗАЦІЯ ВІЗОВОГО РЕЖИМУ ЄС З УКРАЇНОЮ – ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

У науковому дослідженні простежено кроки, які ЄС та Україна здійснили на шляху спрощення візового режиму та його подальшої лібералізації для України, заявленої на двох останніх самітах «Україна-ЄС» (у Брюсселі в листопаді 2010 р. та у Києві в грудні 2011 р.).

Ключові слова: спрощення візового режиму, лібералізація, План дій щодо лібералізації візового режиму, звіт Європейської Комісії.

Зважаючи на пріоритетність зовнішньополітичного курсу України на європейську інтеграцію, що було підтверджено на саміті Україна-ЄС у грудні 2011 року. Можна констатувати, що проблематика лібералізації візового режиму залишається надзвичайно актуальною в контексті реалізації положень Національного плану з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України.

Забезпечення вільного пересування громадян для країн-сусідів через скасування візового режиму за умов виконання рекомендацій та технічних вимог ЄС стало життєвим пріоритетом, який передбачає мобільність людей з обох боків кордону. Для Європейського Союзу це важливо перш за все тому, що процес поступового спрощення та лібералізації візового режиму

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

супроводжується проведенням в життя низки реформ в Україні, які забезпечують відчутне поліпшення ситуації перш за все у таких сферах, як:

- співпраця з питань безпеки і у правоохоронній сфері;
- боротьба з нелегальною міграцією та іншими видами незаконної діяльності, в тому числі з торгівлею людьми;
- розвиток інфраструктури та інші аспекти управління кордонами.

Актуальність теми дослідження підтверджується і тим, що на 15-му саміті «Україна-ЄС», який пройшов 19 грудня 2011 року в Києві за участі Президента України В.Ф. Януковича, голови Європейської Ради Германа ван Ромпея та голови Єврокомісії Жозе Мануела Баррозу, значну увагу було приділено питанню лібералізації візового режиму для України, а конкретним терміном вирішення цього питання попередньо названо 2015 рік.

Джерельну базу дослідження становлять такі нормативно-правові документи: Указ Президента України «Про Національний план з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» [6], Угода про спрощення візового режиму між Україною та ЄС [1], План дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України [4] та інші.

Поряд з нормативно-правовими документами щодо шляхів лібералізації візового режиму цій проблематиці присвячений значний обсяг наукових праць, зокрема праці С.І. Мітряєвої [3], І.В. Артёмова [2],[7] та В. Пулішової [13].

Мета роботи полягає у визначенні стану реалізації Україною Національного плану з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України та основних ризиків, що можуть виникнути у подальшій імplementації Плану дій.

Виклад основного матеріалу. Першим важливим кроком на шляху до лібералізації візового режиму для України стало підписання Угоди «Про спрощення візового режиму для громадян України» [1] між Україною та ЄС 18 червня 2007 року за підсумками засідання Ради з питань співробітництва в Люксембурзі [2].

Надзвичайно важливим кроком на шляху реалізації попередніх домовленостей стосовно спрощення візового режиму стало затвердження Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України на чотирнадцятому саміті «Україна-ЄС» (Брюссель, 22 листопада 2010 року) [3].

План дій – це документ, розроблений з урахуванням прогресу України у безвізовому діалозі, результатів експертного аналізу, здійсненого на стадії вивчення відповідей представників України на детальні запитання, поставлені влітку 2010 року [4].

Для забезпечення всебічної оцінки наслідків очікуваної лібералізації візового режиму Комісія постійно здійснює моніторинг стану видачі віз в Україні, кількості громадян України, яким відмовлено у в'їзді на зовнішньому кордоні ЄС, або затриманих за незаконне перебування в ЄС, кількості рішень про повернення та кількості повернень на Україну тощо [5].

План дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму містить чотири блоки:

- безпека документів і біометрика;
- нелегальна імміграція та реадмісія;

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

- громадський порядок та безпека;
- зовнішні зносини і фундаментальні права.

Реалізація Плану дій відбувається у два етапи: законодавчий та імплементаційний.

До складових блоку «безпека документів і біометрика» належать:

- схвалення законодавчої бази та поступова видача біометричних паспортів, що відповідають стандартам ІКАО та поступове вилучення старих паспортів, у тому числі в консульствах України за кордоном;
- високий рівень інтегрованості та безпеки подання заяв, персоналізації і процесу передачі закордонних паспортів, а також національних паспортів та інших документів, що засвідчують особу;
- швидка та систематична передача інформації про втрачені та викрадені паспорти до Інтерполу (бази даних LASP) [4].

Складовими блоку «нелегальна імміграція та реадмісія» є:

- схвалення всіх необхідних заходів з імплементації правоохоронної програми розвитку та реконструкції державного кордону на період до 2015 року та Концепції розвитку Державної прикордонної служби України на період до 2015 року;
- ефективна імплементація Закону України «Про прикордонний контроль» від 2009 року шляхом здійснення відповідних перевірок на кордоні та оцінки ситуації на національному, регіональному і місцевому рівнях;

- забезпечення належної інфраструктури, технічного оснащення, фінансових та людських ресурсів відповідно до Стратегії інтегрованого управління кордонами;
- удосконалення міжвідомчого співробітництва та міжнародної співпраці;
- схвалення законодавчої бази у сфері міграційної політики, що передбачатиме ефективну інституційну структуру управління міграцією, правила в'їзду і перебування іноземців, заходи з реінтеграції громадян України, моніторинг міграційних потоків, боротьбу з нелегальною міграцією;
- ефективне виконання Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб та заходів щодо реінтеграції громадян України.

До складових блоку «громадський порядок та безпека» належать:

- імплементація законодавства щодо боротьби з організованою злочинністю, торгівлею людьми, включаючи дітей, корупцією, що забезпечить ефективне функціонування незалежного антикорупційного органу, з наркотиками, з відмиванням грошей та тероризмом;
- високий рівень ефективного судового співробітництва суддів та прокурорів з державами-членами ЄС у кримінальних справах;
- прийняття відповідного законодавства про захист персональних даних та створення незалежного наглядового органу у сфері захисту персональних даних.

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

- Складовими блоку «зовнішні зносини та фундаментальні права» є:
- перегляд законодавчих та регуляторних засад здійснення процедур реєстрації та зняття з реєстрації громадян України, іноземців та осіб без громадянства, які законно проживають на території України, та забезпечення того, що свобода пересування зазначених осіб в межах України не підпадає під необґрунтовані обмеження, а також дискримінацію за будь-якою ознакою;
- надання доступної інформації про вимоги щодо реєстрації для іноземців, які бажають проживати в Україні, забезпечення однакової та прозорої імплементації відповідного законодавства;
- ефективний доступ до проїзних та ідентифікаційних документів для всіх, без винятку, громадян України;
- ефективна імплементація законодавства та антидискримінаційної політики, імплементація відповідних документів ООН та Ради Європи, ефективна імплементація Плану дій щодо боротьби з дискримінацією.

Конкретні заходи щодо реалізації Плану дій затверджено в Указі Президента України від 22 квітня 2011 року № 494/2011 «Про Національний план з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» [6].

Оскільки лібералізація візового режиму є сьогодні одним з пріоритетних питань двосторонніх відносин України та ЄС, Президент України вказав на необхідність активно впроваджувати в життя положення і завдання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом

візового режиму для України уже в 2011 році [7]. Тому для контролю за виконанням основних завдань Плану постановою Кабінету Міністрів України від 7 лютого 2011 року № 77 було вирішено створити Координаційний центр, який контролює стан реалізації завдань з впровадження Плану дій, зокрема [8]:

- формування та затвердження всієї необхідної нормативно-правової бази;
- активізацію міжвідомчого співробітництва між правоохоронними та іншими державними органами, що задіяні в управлінні кордонами, а також вдосконалення міграційної політики за стандартами ЄС;
- налагодження системи обміну персональними даними осіб, транспорту та вантажів, що перетинають кордон, відповідно до вимог ЄС;
- активізацію процесу навчання працівників, що здійснюють управління кордоном та оформлення і видачу документів для виїзду за кордон;
- створення системи біометричної ідентифікації громадян України та запровадження випуску відповідних виїзних документів з електронними носіями біометричних даних;
- облаштування відповідно до європейських стандартів пунктів розміщення незаконних мігрантів і пунктів тимчасового перебування іноземців та осіб без громадянства, що незаконно перебувають на території України;
- проведення інформаційно-консультативної кампанії з метою підвищення рівня обізнаності громадян України, іноземців та осіб без

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

громадянства щодо їх прав на свободу пересування територією України;

- проведення переговорного процесу з метою укладення з державами походження чи транзиту нелегальних мігрантів міжнародних договорів про реадмісію осіб [9].

Контроль за виконанням Україною Плану дій здійснюється й іноземними експертами. Так, зокрема, 13 травня 2011 року в Києві в рамках українсько-австрійських консультацій з консульсько-правових питань австрійська сторона відзначила належне виконання Україною зобов'язань стосовно реалізації Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України і значних реформаційних процесів у сфері міграційної та візової політики. Австрійська сторона підтвердила свої наміри забезпечити для України технічну, експертну та консультативну допомогу як на законодавчому, так і на імплементаційному етапах Плану дій.

Крім основних питань, сторони обговорили інші аспекти двосторонньої співпраці в консульській сфері, зокрема стан підготовки до підписання Імплементаційного протоколу до Угоди між Україною та ЄС про реадмісію осіб.

В результаті проведених переговорів австрійська сторона зацікавилася успішною практичною реалізацією Україною національних законодавчих ініціатив у рамках Плану дій Україна-ЄС, наголошуючи на тому, що це поліпшить українсько-австрійські двосторонні відносини та слугуватиме сигналом для європейських партнерів до позитивного вирішення питання запровадження безвізового режиму для України [10].

У вересні 2011 року було опубліковано звіт Європейської Комісії стосовно реалізації Україною Плану дій щодо лібералізації візового режиму.

У звіті, зокрема, зазначено, що Україна почала процес законодавчого забезпечення запровадження біометричних паспортів. Правові рамки для запровадження біометричних міжнародних паспортів, з яких інформація буде зчитуватися автоматично, перебувають на стадії підготовки. У процесі підготовки перебувають також План дій та Програма для повної заміни старих паспортів новими, зокрема у консульських службах за кордоном.

У Брюсселі було відзначено, що Україна здійснила важливий крок в ухваленні правових рамок у сфері управління кордонами. У сфері управління міграцією ухвалено кілька елементів відповідних правових та інституційних рамок. Державну міграційну службу в Україні створено, але вона ще не почала працювати на повну потужність.

Україна також почала здійснювати кроки для наближення законодавства з регулювання прав шукачів притулку до міжнародних та європейських стандартів. Але потрібно здійснити додаткові зусилля для подальшої розробки правових рамок України в цій важливій сфері, щоб зробити її повністю відповідною до міжнародних стандартів та стандартів ЄС. Єврокомісія також закликала Україну повністю розв'язати проблемні питання, щодо яких міжнародні та громадські організації висловлювали серйозне занепокоєння [11].

Звіт також звертає увагу на ухвалення Україною антикорупційного закону, називаючи його першим значним кроком уперед. Водночас у ЄС відзначають, що потрібно здійснити рішучі кроки для забезпечення його правильного виконання. Зокрема у звіті йдеться

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

про потребу створення незалежного антикорупційного органу в Україні, про який лише згадується в новому антикорупційному законі.

Серед позитивних моментів було вказано і на певні недоліки, зокрема на те, що більша частина завдань вирішувалася у першій половині року, а в другій половині темпи реалізації трохи уповільнилися [12].

Підсумовуючи свою доповідь, Єврокомісія відзначила, що стосовно розробки законодавства, стратегій та планів дій робота все ще триває. Ця робота свідчить про те, що План дій з візової лібералізації є важливим інструментом для здійснення реформ у сфері юстиції, громадського порядку і безпеки та інших сферах.

Хоча Європейська Комісія і підтримує технічний підхід до лібералізації візового режиму з Україною, деякі держави – члени ЄС не схвалюють цей процес. Така позиція пов'язана з тим, що рішення про те, хто може в'їжджати на територію певної держави, лежить в основі суверенітету, навіть якщо видача короткотермінових віз належить до компетенції ЄС. Супротив також зумовлений помилковим припущенням, що безвізовий режим може створити загрозу міграції. Керівництво кількох держав – членів ЄС вважає, що безвізовий режим спровокує масову імміграцію до Євросоюзу українських громадян, які залишаться на території ЄС після закінчення терміну дії віз [13].

Позитивний досвід Західних Балкан має розвіяти такі безпідставні страхи. Рішенню щодо поетапної лібералізації візового режиму для України передувало скасування віз для західнобалканських країн у 2009 – 2010 роках. Успіхи західнобалканських країн щодо лібералізації візового режиму дали надію країнам «Східного партнерства». Той самий перелік реформ

включено і до Плану дій щодо лібералізації візового режиму, який виконують Україна та Молдова.

Але при порівнянні документів було виявлено низку відмінностей. З одного боку, План дій розділено на дві фази: перша стосується законодавства та планування, а друга – здійснення реформ. Такий підхід неодмінно призводить до сповільнення процесу. З іншого боку, зміст реформ, передбачених Планом дій, набагато масштабніший. Так, у сфері управління міграцією необхідною умовою є повноцінна робота Державної міграційної служби, а не Міністерства внутрішніх справ, як це було раніше [14].

Отже потрібно зазначити: для того, щоб процес візової лібералізації просувався вперед, технічний підхід неодмінно має бути чітко обумовленим, чи то в Україні, Росії, Молдові, чи в решті країн «Східного партнерства», які повинні будуть слідувати тим самим шляхом.

У переговорах на саміті «Східного партнерства» у Варшаві у вересні 2011 року країни-члени ЄС відзначили, що безвізовий режим для східних сусідів буде встановлено в належний час, якщо будуть виконані всі технічні критерії, закладені у Плані дій. Завдяки наполегливості польського головування у ЄС довгострокову перспективу безвізового режиму для України було відкинута [12].

24 – 27 жовтня 2011 року в Києві відбулися експертні консультації в рамках оціночної місії ЄС в Україні з метою аналізу стану імплементації I фази Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України.

У рамках консультацій з європейськими експертами з виконання другого розділу Плану дій «Міграція та реадмісія» керівництво Державної міграційної служби організувало роботу двох робочих груп за участі представників Адміністрації Президента України, Секретаріату Кабінету Міністрів та центральних органів

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

виконавчої влади з метою проведення детального аналізу роботи української сторони у законодавчій сфері та обговорення її результатів з членами місії.

Під час консультацій в рамках робочої групи «Політика притулку» були обговорені питання прийняття законодавства у сфері надання притулку відповідно до міжнародних стандартів та стандартів ЄС, міжнародного захисту, процедури та правил розгляду заяв щодо надання міжнародного захисту, а також застосування положень Закону України «Про біженців та осіб, що потребують додаткового та тимчасового захисту» [15].

Робоча група «Управління міграцією» сконцентрувалась у своїй роботі на питаннях прийняття нормативної бази з політики управління міграцією, що створює ефективну інституційну структуру для управління міграцією, правил в'їзду та перебування іноземців, заходів з реінтеграції українських громадян, моніторингу міграційних потоків, боротьби з нелегальною міграцією (включаючи процедури повернення, захисту прав людини, умови утримання, зусилля з укладення реадмісійних угод з основними країнами походження, виявлення всередині країни нелегальних мігрантів).

Європейських експертів також цікавили питання, пов'язані з прийняттям національної стратегії у сфері управління міграцією з метою ефективної імплементації правової бази у сфері міграційної політики та Плану заходів з чіткими часовими рамками, конкретними завданнями, індикаторами результативності та достатніми людськими ресурсами [16].

Також були обговорені питання створення механізму моніторингу міграційних потоків, що забезпечує регулярне оновлення міграційного профілю України даними про легальну та нелегальну міграцію, та

визначення органів, відповідальних за збір та аналіз таких даних.

Місією в цілому позитивно оцінено прогрес Державної міграційної служби України у виконанні I фази Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України.

Великі надії на підписання важливих для України домовленостей щодо асоціації, зони вільної торгівлі та лібералізації візового режиму на саміті Україна-ЄС 19 грудня 2011 року в Києві не справдилися.

Зокрема щодо питань лібералізації візового режиму учасники саміту відмітили прогрес у реалізації Плану дій і підтвердили свої спільні зобов'язання стосовно просування до безвізового режиму, який буде впроваджено після створення відповідних умов для керованого та безпечного переміщення людей. Проміжним етапом для введення безвізового режиму було визначено завершення переговорів про внесення змін до Угоди про спрощення візового режиму, що передбачає подальше спрощення процедури видачі віз громадянам України та збільшення обсягів видачі віз і категорій населення, які можуть отримувати візи на пільговій основі [17].

Також голова Єврокомісії Жозе Мануел Баррозу офіційно заявив, що у найближчий час буде підготовлено план подальшого просування до спрощення візового режиму, а в майбутньому і до повної його відміни. Крім того, він зазначив, що переговори щодо модернізації та лібералізації візової політики для деяких категорій громадян звершилися, але ЄС сподівається, що в наступні 20 років Україна покаже, що вона реалізувала всі європейські принципи і цінності [18].

Загалом на майбутнє спільних відносини України з Європейським Союзом Президент України Віктор

ПРОБЛЕМИ УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

Янукович дивиться з оптимізмом. Він позитивно оцінив результати грудневого саміту Україна-ЄС, а також зазначив, що у 2012 році Київ та Брюссель будуть обговорювати питання переходу до безвізового режиму вже з конкретними датами [19], і висловив надію, що основна частина підготовки до безвізового режиму завершиться до 2014 року [20].

Отже зроблено важливий, хоча й неоднозначний, крок, в якому є свої плюси та мінуси, але який, незважаючи на це, посилює зовнішньополітичні позиції України.

На підставі проведеного дослідження питання лібералізації візового режиму можна зробити певні висновки:

- поетапна імплементація Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України сприятиме ефективному впровадженню реформ, допоможе реалізації положень Угоди про партнерство і співробітництво як основи співробітництва України і ЄС, а також сприятиме інтеграції України до європейських структур;
- Указ Президента України «Про Національний план з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» виступає стратегічним документом, який регулює питання щодо виконання Плану дій. Прийняття цього документу свідчить про готовність України виконувати необхідні умови ЄС стосовно спрощення візового режиму;
- двостороння співпраця України окремо з кожною сусідньою країною – членом ЄС сприятиме вирішенню важливих проблем лібералізації

- візового режиму між країнами, а також підтримці сусідніми країнами інтеграції України до ЄС;
- прогрес у питаннях лібералізації візового режиму ЄС стосовно України багато в чому залежить від динаміки реалізації положень з питань, що увійшли до заключних документів останнього саміту Україна-ЄС, який відбувся 19 грудня 2011 року;
 - затримка у вирішенні питань лібералізації візового режиму буде гальмувати двосторонній діалог України з ЄС на шляху до її євроінтеграції.

Список використаних джерел

- 1) Угода між Україною та Європейським Співтовариством про спрощення оформлення віз. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=994_850
- 2) Артёмов І.В. Перезавантаження українсько-євро-союзівських взаємовідносин – вимога часу // Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць. Вип. 3. – Ужгород: ЗақДУ, 2010. – 372 с.
- 3) Мітряєва С.І. Транскордонне співробітництво: візовий аспект / Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць. Вип. 4 / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Ефективність транскордонного співробітництва через міжнародний моніторинг та координацію діяльності національних суб'єктів», м. Ужгород, 8-9 квітня 2011р. – Ужгород: ЗақДУ, 2011. – 317с.
- 4) Безвізовий діалог між Україною та ЄС. План дій з лібералізації візового режиму. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://novisa.com.ua/upload/file/План%20Дій%20Україна-ЄС.pdf>
- 5) Європейська інтеграція України: поточна ситуація, завдання та пріоритети державної політики: мат.

ПРОБЛЕМИ
УКРАЇНСЬКО-ЄВРОСОЮЗІВСЬКОГО КОРДОНУ

- засідання «круглого столу» / за заг. ред. О. В. Снігир. – К.: НІСД, 2010. – 64 с.
- 6) Указ Президента України «Про Національний план з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» від 22 квітня 2011 року № 494/2011. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=494%2F2011>
 - 7) Артёмов І.В., Вайнраух О.О. Лібералізація візового режиму Європейським Союзом – необхідна передумова ефективного транскордонного співробітництва / Геополітика України: історія і сучасність: збірник наукових праць. Вип. 4 / Матеріали міжнародної науково-практичної конференції «Ефективність транскордонного співробітництва через міжнародний моніторинг та координацію діяльності національних суб'єктів», м. Ужгород, 8-9 квітня 2011 р. – Ужгород: Закарпатський державний університет, 2011. – 317с.
 - 8) Постанова Кабінету Міністрів України «Про утворення Координаційного центру з виконання плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України» від 7 лютого 2011 року № 77. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=77-2011-%EF>
 - 9) Звіт про виконання Національного плану з виконання Плану дій щодо лібералізації Європейським Союзом візового режиму для України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dmsu.gov.ua/uk/nacionalnij-plan/573.html>
 - 10) Австрія зацікавлена в успішній реалізації Україною національних законодавчих ініціатив в рамках Плану дій Україна-ЄС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dmsu.gov.ua/uk/home/436-avstrija-zacikavlena-v-uspishnij-realizaciji-ukrajinoju-nacionalnih-zakonodavchih-iniciativ-v-ramkah-planu-dij-ukrajina-jes.html>
 - 11) ЄС похвалив Україну за виконання Плану дій щодо безвізового режиму. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ukranews.com/uk/news/ukraine/2011/09/23/53670>

- 12) Юлія Львовочкіна. По обидва боки від... свободи. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://dt.ua/POLITICS/pro_obidva_boki_vid_svobodi-83736.html
- 13) Пулішова В. Україна та Вишеградська четвірка на шляху до взаємовигідних відносин / В. Пулішова, Т. Стражай. – Братислава, 2010.
- 14) «Місія неможлива»? Погляд на безвізовий режим зсередини ЄС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.kyivpost.ua/opinion/op-ed/misiya-nemozhлива-poglyad-na-bezvizovij-rezhim-zseredini-yes-22355.html>
- 15) Закон України «Про біженців та осіб, що потребують додаткового та тимчасового захисту» від 8 липня 2011 року № 3671-VI. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://dmsu.gov.ua/uk/component/content/article/34-zagalni-pologennya/502-zakon-ukrajini-3671vi-pro-bizhenciv-ta-osib-jaki-potrebuju-t-dodatkovogo-abo-timchasovogo-zahistu>
- 16) В Україну приїхала оціночна місія ЄС з метою аналізу прогресу у виконанні I фази Плану дій щодо лібералізації ЄС візового режиму для України. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.dmsu.gov.ua/uk/home/589-v-ukrajinu-prijihala-ocinochna-misiya-jes-z-metuju-analizu-progresu-u-vikonanni-i-fazi-planu-dij-shhodo-liberalizaciji-jes-vizovogo-rezhimu-dla-ukrajini-.html>
- 17) Заявление сторон по итогам саммита Украина-ЕС: полный текст. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://news.liga.net/news/politics/579482-zayavlenie_storon_po_itogam_sammita_ukraina_es_polnyu_tekst.htm
- 18) Украина прозвала шанс сблизиться с ЕС. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://news.liga.net/news/politics/579791-ukraina_prozevala_shans_sblizitsya_s_es_zarubezhnaya_pressa_.htm
- 19) Янукович подбил итоги. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://podrobnosti.ua/analytics/2011/12/21/810964.html>
- 20) Саммит «Украина-ЕС»: помнит о своих интересах. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://rus.for-ua.com/analytics/2011/12/21/103958.html>

Е. Куприй. Либерализация визового режима ЕС и Украины-важная предпосылка евроинтеграции.

В научном исследовании прослежены шаги, сделанные ЕС и Украиной на пути упрощения визового режима и его последующей либерализации для Украины, заявленной на двух последних саммитах «Украина-ЕС» (в Брюсселе в ноябре 2010 г. и в Киеве в декабре 2011 г.).

Ключевые слова: упрощение визового режима, либерализация, План действий по либерализации визового режима, отчет Европейской Комиссии.

О. Kupriy. EU visa liberalization with Ukraine - important prerequisite for integration.

In a scientific research, there are traced the steps of EU and Ukraine that have made towards visa facilitation and further liberalization in Ukraine, declared in the last two “Ukraine-EU” summits (in Brussel in November 2010 and in Kiev in December 2011).

Keywords: simplification of visa regime, liberalization, the Action Plan on visa liberalization, the report of the European Commission.